

Sygn. akt I UK 419/18

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania E. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 3 grudnia 2019 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 czerwca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 22 marca 2018 r., zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu się prawo do emerytury, poczynawszy od dnia 9 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 27 czerwca 2018 r., oddalił apelację organu rentowego. W ocenie Sądu Apelacyjnego, nie doszło w sprawie do naruszenia art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej. Sąd przypomniał, że ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 121, poz. 1264) od 1 lipca 2004 r. wprowadzono zmiany do art. 32 ustawy emerytalnej, dodając ust. 1a. Zgodnie z jego brzmieniem, przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia

społecznego w razie choroby lub macierzyństwa (pkt 1). Odnosząc się do stanowiska pozwanego, Sąd Apelacyjny odwołał się do poglądu Trybunału Konstytucyjnego (wyrok z dnia 10 lipca 2008 r., K 33/06, OTK-A 2008 nr 6, poz. 106), przyjmując jednocześnie, że nie ma podstaw prawnych do ponownej oceny okresów pracy w szczególnych warunkach według reguł z art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) został w całości zaskarżony skargą kasacyjną przez organ rentowy. Skargę kasacyjną oparto na podstawach naruszenia prawa materialnego – art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej.

Skarżący organ rentowy wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i jego zmianę, przez oddalenie odwołania od decyzji organu rentowego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania organ rentowy powołał się na fakt występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania. Skarga kasacyjna jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, że w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Jedną z podstaw jest występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne. Z nim mamy do czynienia, gdy chodzi o problem o charakterze prawnym nie zaś faktycznym, albo wynikający ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień Sądu, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Nie jest zagadnieniem prawnym stwierdzenie o potrzebie

dokonania oceny prawnej w określonym zakresie, skoro skarżący nie przedstawia argumentów, które świadczyłyby o możliwych rozbieżnościach interpretacyjnych, innych niż ocena, którą przyjął sąd drugiej instancji. Wywody przedstawione w skardze kasacyjnej, ograniczone do zgłoszenia wątpliwości, w istocie stanowią pozór występowania w sprawie zagadnienia prawnego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2018 r., II CSK 15/18, LEX nr 2499790). Z kolei oczywista zasadność skargi kasacyjnej dotyczy elementarnego naruszenia prawa, które jest widoczne *prima facie*, bez konieczności wnikliwej analizy sprawy. Żadna z tych przesłanek nie występuje na gruncie przedmiotowej sprawy.

W orzecznictwie już wyjaśniono, że przyjęte w art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej różnicowanie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach nawiązuje do daty wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 107, poz. 450 ze zm.), w której poprzednia definicja okresu pracy w szczególnych warunkach pozostała niezmieniona. Okres tej pracy obejmował zarówno okresy składowe, jak i okresy nieskładowe, jeżeli mieściły się one w okresie wykonywania pracy zgodnie z umową o pracę. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 listopada 2003 r., III UZP 10/03 (OSNP 2004 nr 5, poz. 87), stwierdzając, że do okresu pracy w szczególnych warunkach wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania stosunku pracy przypadające po dniu wejścia w życie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent. Podobnie w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2005 r., II UK 219/04 (OSNP 2005 nr 22, poz. 361) stwierdzono, że przepis § 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaga, aby praca w tym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie chodzi tu o stałe i nieprzerwane wykonywanie określonych w umowie o pracę czynności, gdyż jest to niesprawdzalne. Dla spełnienia wymaganego warunku wystarczające jest powierzenie pracownikowi w umowie o pracę obowiązków wykonywania stałej pracy uznawanej za pracę w szczególnych warunkach i wykonywanie tej pracy przez pracownika. Wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach są również przerwy w pracy spowodowane różnymi przyczynami, czy to

leżącymi po stronie pracodawcy, czy wynikającymi z przepisów (urlop wypoczynkowy, niezdolność do pracy z powodu choroby), za które pracownikowi wypłacono wynagrodzenie.

W judykaturze utrwalił się pogląd, że w art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej ustawodawca wprowadził istotną zmianę w stanie prawnym, w którym niemożliwe było w drodze wykładni ustalenie zasady pomijania w okresie ubezpieczenia okresów niezdolności do pracy z powodu choroby, oraz że art. 32 ust. 1a ustawy nie ma zastosowania do oceny nabycia prawa do emerytury przed dniem 1 lipca 2004 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 maja 2005 r., II UK 219/04, OSNP 2005 nr 22, poz. 361 i II UK 215/04, OSNP 2005 nr 22, poz. 360 oraz z dnia 7 lutego 2006 r., I UK 154/05, niepublikowany). Problem zaliczania do stażu pracy w szczególnych warunkach okresów wcześniejszych (okresów zatrudnienia), sprzed 15 listopada 1991 r., ustawodawca rozstrzygnął przez wyłączenie ich z regulacji art. 32 ust. 1a ustawy. Sąd Najwyższy nie znajduje żadnych przesłanek do odstąpienia od jednolitych poglądów orzecznictwa w tym zakresie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2019 r., III UK 122/18, LEX nr 2655529; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2019 r., II UK 102/18, LEX nr 2642741).

Stanowisko organu rentowego, eksponujące sztywno reguły lingwistyczne, pomijając zasady intertemporalne, nie może stanowić podstawy uzasadniającej zmianę dotychczasowej wykładni prawa, zwłaszcza że skarga pomija milczeniem stanowisko Trybunału Konstytucyjnego, który określił zakres stosowania art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej (zob. wyrok z dnia 10 lipca 2008 r., K 33/2006, OTK-A 2008 nr 6, poz. 106). Trybunał stwierdził, że oceniana zmiana może mieć zastosowanie wyłącznie na przyszłość. Przepis ten nie ma więc zastosowania do stanów powstałych przed jego wejściem w życie. Stanowisko to podtrzymał Sąd Najwyższy w wyroku z 23 kwietnia 2010 r., II UK 313/09 (OSNP 2011 nr 19-20, poz. 260). Dany problem szeroko rozwinął Sąd Apelacyjny i do jego motywów w dalszej części należy odesłać skarżącego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł w myśl art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

